

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2019-2022

(skrajne daty)

Rok akademicki 2021-22

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Historia języka niemieckiego
Kod przedmiotu*	MJK3
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Humanistycznych
Kierunek studiów	Filologia germańska (z nauką j. niemieckiego od podstaw)
Poziom studiów	I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok III, semestr 5
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Język wykładowy	niemiecki
Koordinator	dr Zygmunt Tęcza
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Katedry Germanistyki

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
5	30								2
5		15							1

1.2. Sposób realizacji zajęć

- x zajęcia w formie tradycyjnej
 - x zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
- W przypadku egzaminu lub zaliczenia z oceną możliwa forma zdalna, jak i tradycyjna.

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Wykład: zaliczenie bez oceny, egzamin. Ćwiczenia: zaliczenie z oceną, możliwa forma tradycyjna, jak i zdalna.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka niemieckiego spełniająca wymogi przewidziane na zakończenie 4 semestru studiów.
Zaliczone przedmioty: wstęp do językoznawstwa ogólnego, gramatyka opisowa jęz. niemieckiego,

fonetyka i fonologia, historia krajów niemieckojęzycznych. Podstawowa znajomość jęz. angielskiego (A1).

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	przekazanie studentom elementarnej wiedzy z zakresu prehistorii oraz właściwej historii języka niemieckiego
C2	zapoznanie z najważniejszymi implikacjami ww. historycznego rozwoju: pokrewieństwem języków indogermańskich, zróżnicowaniem terytorialnym języka niemieckiego (elementy dialektologii) oraz głównymi tendencjami rozwojowymi we współczesnej niemczyźnie
C3	kształtowanie umiejętności prawidłowego odczytywania najprostszych tekstów historycznych oraz ich elementarnej analizy na płaszczyźnie fonologicznej, morfosyntaktycznej i leksykalnej

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna i rozumie w elementarnym zakresie prehistorię oraz właściwą historię języka niemieckiego,	K_Wo1 K_Wo3
EK_02	zna i rozumie najważniejsze implikacje historycznego rozwoju języka: pokrewieństwo języków indogermańskich, zróżnicowanie terytorialne języka niemieckiego (elementy dialektologii), główne tendencje rozwojowe we współczesnej niemczyźnie,	K_Wo5
EK_03	potrafi prawidłowo odczytywać najprostsze teksty historyczne i dokonywać ich elementarnej analizy na płaszczyźnie fonologicznej, morfosyntaktycznej i leksykalnej,	K_Uo1 K_Uo2
EK_04	krytycznie ocenia nabytą i ugruntowaną wiedzę z zakresu historii języka niemieckiego, dostrzega i docenia rolę perspektywy diachronicznej w rozumieniu natury języka, jego dynamiki i zróżnicowania oraz wykazuje zainteresowanie praktycznym wykorzystaniem pokrewieństwa języków germańskich, zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	K_Ko2

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Pokrewieństwo języków indoeuropejskich. Podział prehistorii i historii języka niemieckiego na epoki. Język praindoeuropejski. Języki <i>kentum</i> i <i>satem</i> .
Język ogólnogermański. Znaki runiczne. <i>Codex argenteus</i> . Podział plemion germańskich na przełomie starej i nowej ery. Relacje Germanów ze światem zewnętrznym. Innowacje germańskie w zakresie akcentu wyrazowego, fleksji i leksyki.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Wprowadzenie do języka starowysokoniemieckiego. Zmiany terytorialne zachodniogermańskiego / starowysokoniemieckiego obszaru językowego we wczesnym średniowieczu. Polityczna i etniczna sytuacja w państwie Franków. Piśmiennictwo w dialektach starowysokoniemieckich. Początki twórczości literackiej. <i>Pieśń o Hildebrandzie</i> , <i>Zaklęcia Merseburskie</i> . Etymologia przymiotnika <i>deutsch</i> .
Druga przesuwka spółgłoskowa i jej rezultaty. Powstanie i podział dialektów niemieckich.
Dalsze starowysokoniemieckie innowacje w zakresie fonetyki, w tym przegłos samogłoskowy. Starowysokoniemiecka morfologia i składnia. Zmiany w słownictwie.
Wprowadzenie do języka średniowysokoniemieckiego. Ogólna sytuacja polityczna i społeczna na niemieckim obszarze językowym w latach 1050-1350. Powstanie narodowości niemieckiej i jej języka narodowościowego. Rycerstwo jako klasa kulturotwórcza w środkowej fazie średniowiecza. Minnesang. Najważniejsi reprezentanci i największe dzieła klasycznego języka średniowysokoniemieckiego. <i>Pieśń o Nibelungach</i> .
Fonetyczne innowacje języka średniowysokoniemieckiego w zakresie artykulacji samogłosek i spółgłosek, w tym drugi etap przegłosu samogłoskowego i jego funkcje gramatyczne oraz ubezdźwięcznienie spółgłosek w wygłosie. Morfologia i składnia języka średniowysokoniemieckiego.
Wprowadzenie do języka wczesnonowowysokoniemieckiego. Ogólna sytuacja polityczna i społeczna na niemieckim obszarze językowym w późnym średniowieczu (1350-1650). Humanizm i reformacja oraz ich wpływ na rozwój języka. Ponadregionalne języki pisane (kancelaryjne) w późnym średniowieczu. Marcin Luter i wpływ jego dokonań na powstanie niemieckiego języka narodowego.
Fonetyczne innowacje języka wczesnonowowysokoniemieckiego w zakresie artykulacji samogłosek i spółgłosek, w tym wydłużenie i skrócenie samogłosek, monoftongizacja i dyftongizacja, apokopa i synkopa. Morfologia, składnia i ortografia języka wczesnonowowysokoniemieckiego.
Język niemiecki po epoce Lutera. Język wysokoniemiecki i dolnoniemiecki. Współczesne dialekty niemieckie na przykładzie krótkich próbek tekstów. Główne tendencje rozwojowe we współczesnym języku niemieckim.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Teksty gockie: <i>Atta unsar</i> – fragment z <i>Codex argenteus</i> .
Teksty starowysokoniemieckie: <i>Contra uermem edentem</i> , fragment «Tatiana» o narodzeniu Jezusa, <i>Pieśń o Hildebrandzie</i> .
Teksty średniowysokoniemieckie: Walter von der Vogelweide, <i>Ich saz uf eime steine</i> . <i>Pieśń o Nibelungach</i> – 16. <i>Aventiure</i> , <i>Wie Sifrit erslagen wart</i> .
Teksty wczesnonowowysokoniemieckie: Marcin Luter, fragment Biblii (1. list do Koryntian XIII). <i>Sendbrief vom Dolmetschen</i> .
Wybrane teksty współczesne ilustrujące regionalne różnicowanie języka niemieckiego, będące rezultatem jego historycznego rozwoju.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: Klasyczny wykład, wspierany obszerną ilustracją multimedialną (tekstowe moduły informacyjne, tabele, mapy, ilustracje, nagrania audio). Kluczowe bądź szczególnie złożone kwestie wyjaśniane dodatkowo przy użyciu tradycyjnej tablicy. **Ćwiczenia:** Praca z tekstem oryginalnym.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
---------------	---	--

EK_01	egzamin pisemny lub ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	w.
EK_02	egzamin pisemny lub ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	w.
EK_03	kolokwium zaliczeniowe pisemne lub ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej; obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_04	egzamin pisemny lub ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	w.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Kolokwium zaliczeniowe (pisemne lub ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej): Ocena umiejętności analizy i interpretacji prostych tekstów historycznych. Próg wymagań na ocenę pozytywną: 60%. Skala ocen: 60% - 3,0; 70% - 3,5; 80% - 4,0; 90% - 4,5; 95% - 5,0.

Egzamin końcowy (pisemny lub ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej): Kompleksowa ocena stopnia opanowania przez studenta całości materiału z wykładu i obowiązkowej lektury wskazanej przez prowadzącego na początku semestru. Próg wymagań na ocenę pozytywną: 60%.

Skala ocen: 60% - 3,0; 70% - 3,5; 80% - 4,0; 90% - 4,5; 95% - 5,0.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z planu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	30
SUMA GODZIN	80
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa (we fragmentach):

König, Werner (1994): *dtv-Atlas zur deutschen Sprache. Tafeln und Texte*. München: DTV.
[lub wyd. późniejsze].

Polenz, Peter von (1978): *Geschichte der deutschen Sprache*. Berlin, New York: de Gruyter.
[lub wyd. późniejsze].

Schmidt, Wilhelm (1996): *Geschichte der deutschen Sprache. Ein Lehrbuch für das germanistische Studium*. Stuttgart, Leipzig: Hirzel. [lub wyd. późniejsze].

Literatura uzupełniająca (we fragmentach):

Lexer, Matthias (1980): *Mittelhochdeutsches Wörterbuch*. Leipzig: Hirzel. [lub wyd. późniejsze].

Mettke, Heinz (Hg.) (1976): *Älteste deutsche Dichtung und Prosa. Ausgewählte Texte althochdeutsch – neuhochdeutsch*. Leipzig: Reclam. [lub wyd. późniejsze].

Zientara, Benedykt: *Świt narodów europejskich*. Warszawa: PIW. [lub wyd. późniejsze].

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej